

REDACTIA

Deak Ferencz-uteza nrul 20

ABONAMENTUL

Pe un an 20 cor.
Pe jumătate an .. 10 "
Pe 1 lună 2 "

Nr-ii de Duminecă pe an 4
coroane.

Pentru România și America
10 coroane.

Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deak Ferencz-uteza nrul 20.

INSERTIUNILE

de un sir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.

Manuscripte nu se
inapoiază.

Telefon oraș și comitat 502

Alegerea dela Lipova.

(*) La alegerile din urmă singur cercul Lipovei, din comitatul Timișului, n'a arborat steag național. La alegerea de poimâne frații noștri din acest cerc vor să se reabiliteze: au candidat pe *dr. Alexandru Marta*, avocat în Lipova, fiu ieșit din popor, unul dintre distinșii luptători din generația mai tineră.

Am primit cu bucurie această știre și dorim fraților noștri izbânda cea mai de-săvârșită. Ne înveselește această candidare cu atât mai ales, cu cât ea însemnează nu simplu o luptă electorală, ci *strângerea rândurilor* într'un ținut în care de multă vreme numai lupte și neînțelegeri între frați au bântuit. Ne este spre mare mângâiere aflând că acum toți și-au dat mâna și într'o deplină concordie s'au angajat să lupte pentru cinstea steagului național, pentru moralizarea cercului ajuns până acum jucărie în mâinile partidelor ungurești, deși alegătorii români formează o împunătoare minoritate și în înțelegere cu Nemții determină succesul.

Știm și cum frații noștri au reușit să facă o înțelegere fie și numai cu 2—3 sate germane. Ținând ei toți laolaltă, cum așteptăm s'o facă, și ajutați și de Nemți, le va fi ușor să învingă și asupra bogătanului baron Daniel (căzut ca din cer asupra cercului) și asupra candidatului kossuthist, care s'a ivit și el ca din senin și are atâta îndreptățire și atâtea legături ca și când vre-unuia dintre noi i-ar trece prin cap să candideze la — Kecskemét.

Știm numai că lupta va fi grea: pe d'oparte din cauza scurtimii timpului, pe de altă parte din pricină că acum e secerișul și astfel nu se pot ține nici adunări electorale, după-cum e greu să-l aduci pe țaran și la votare.

Va fi apoi de luptat și cu faimoasa administrație timișană, ale cărei apucături electorale au cauzat căderea candidaților naționaliști la alegerile din urmă.

N'ar fi decât drept și la tot cazul o răzbunare nobilă, dacă acum Românii d'acolo ar alege un naționalist în persoana lui dr. Al. Marta. Ar da astfel o dovadă că voturile românești nici în acel cerc nu sunt marfă pentru cei ce dau mai mult, ci și Românii d'acolo, bine conduși, sunt la înălțimea datoriei lor naționale.

Ne și place a crede că nu va fi un singur preot român, nici învățător, care să meargă sub alt steag de cât cel național. Pilda bună a celor dela centru nu poate să influențeze decât în această direcție! Și să se știe, că cel care va căuta pretexte de a stă acasă ori că merge la alegere numai cu puține voturi, dând celelalte candidaților bănoși, cu asprime are să fie tratat din partea noastră. Iar cine va ridică mână sacrilegă împotriva steagului național și va vota contra *sângelui românesc*, ținut va fi la stâlpul infamiei și trădării.

Mândri bănațeni își vor strânge însă rândurile, nu vor lăsa ca în ceata falnică pornită la înălțătoare luptă să se strecoare vre un lup, ci fiecare va fi o strajă, ca astfel din alegere steagul partidului național să iasă nu numai curat, cu așa zisa «învingere morală», ci să trimită în Dietă încă un naționalist de valoare, tovarăș credincios celor-ce cu atâta bărbăție țin piept adversarilor politici.

Totul dela preoțime și învățători atârână. Ei sunt singuri în zilnic contact cu alegătorii și ori cât de îndrăzneți și bănoși ar fi adversarii, la poporul român nu pot s'ajungă dacă preoții și învățătorii veghează.

Dee-și, prin urmare, seamă toți de situația ce au și — prin urmare — și de înalta datorință ce le incumbă. Să-si îplinească această datorie națională și vom avea de înregistrat o victorie care pururea va fi un titlu de glorie pentru frații bănațeni.

Proces de presă. Pentru un articol publicat în ziarul nostru nr. 99 despre mișleasca purtare a unor Români la alegerea din cercul Ceica, dlui Mihail Popa, student în Iași, care scrie în articolul său: «Am încercat proces de presă. Procesul s'a încheiat pentru scăderea mare ce o are dl Mihail Popa: a spus lucruri adevărate, lucruri în tâmplare.»

Lărgirea cercurilor electorale. *In ministerul de interne se plănuiește lărgirea unor cercuri prea mici de până acum. Intre ele mai multe sunt săsești, apoi unele orășele (Abrud, Ibașfalău, Sepsisântgeorgiu, Ocna Sibiului), apoi Ighiu, Trăscău, Dobra, Iclodul-mare. Săsești: Hărman, Cislădie, Nocrich, Balavásár etc.*

Simpatii. În «Nouă Rassegna» care apare la Florența, căp. Pier Emilio Bosi, cunoscutul filoromân, scrie un articol «Liga intelectuală italo-franco-română» în care propune ca și Italia să se asocieze la «Liga franco-română» la care au aderat d-nii Barbu Delavrancea, Dissescu, Misir, Lahovari și mulți alții din România, răspunzând la apelul făcut de baronul de Coubertin într'un articol din «Figaro».

Cu cuvinte foarte măgulitoare pentru noi, învită pe acei ce vor să spriginească această idee să scrie d-lui Adolf Tossani, directorul Revistei, via Bufalini 13, Florența.

Români kossuthiști în Sibiiu? «Pester Lloyd» aduce știrea, că o deputație a partidului kossuthist din Sibiiu, compusă din Unguri, Sași și Români s'a prezentat la peședintele camerei Justh, unde profesorul Szöcs a ținut o vorbire. Justh a răspuns, accentuând, «că venirea în deputație și a Românilor și a Sașilor înseamnă că naționalitățile s'au convins de corectitatea politicii kossuthiștilor față de ele».

La aceasta observă «Sieb. D. T.» că de cumva vor fi fost și Sași în deputație, de sigur nește «obscuri», nu pot fi socotiți de reprezentanții Sașilor, cari n'au obiceiul să se lase reprezentați de profesorul Szöcs.

Așteptăm și din parte românească o desmințire sau o lămurire despre ființa sau neființa acelor obscurități, putem zice chiar proști, cari au voit să aducă o astfel de rușine Sibiului prin nesocotita faptă.

Conferență despre Sași în Berlin. Citim în «S. D. T.» că dr. Siegmund din Mediaș a ținut o conferență despre Sași în Berlin. Dr. Siegmund vede pericolul cel mare pentru Sași în *Români*. Aceștia se înmulțesc repede, pe când Sașii stagnează din cauza sistemului de doi copii. Dela emigrarea Sașilor în țară, au trecut în posesiunea Românilor 650.000 de hectare de pământ săsesc. Un dușman al Sașilor e *alcoholul*, pentru care ies la an 6—8 milioane de coroane, iar pentru școli, biserici, etc. numai 645.000 de coroane.

Vor fi toate adevărate aceste lucruri, dar nu știm, ce sunt vinovați Românii de toate astea; căci reiese și din această conferință, ca și din multele vorbiri ținute mai de mult că Românii sunt dușmanii Sașilor, ei trebuie dripiți.

Românii nu fac altceva, decât umplu locul gol lăsat de Sași cari emigrează cu toată forța și trebuie să se bucure, că nu vin alinați în locul Românilor, Unguri, sau chiar Jidani, cu cari ar avea cu mult mai mult de făcut decât cu pașnicii Români.

Românii ar fi cei dintâi, cari s'ar bucura, dacă Sașii s'ar reculege la nouă viață.

Contra lui Polónyi, ministru de justiție, s'a deschis Mercuri o strașnică luptă în Dietă. Halász a interpelat în chestia confiscării ziarului «Világszabadság». Răspunsul dat de ministru — aplaudat de majoritate — a întărâtat și mai mult pe interpelant și pe alți 14 deputați cu sentimente democratice, precum și pe cei din partidul naționalităților. Polónyi a motivat confiscarea întocmai cum a motivat-o — Lányi, contra căruia Polónyi tunase și fulgerase mai tare. «Az Ujság» chiar reproduce vorbirea ce a ținut-o pe aceea vreme Polónyi: ea este mai aspră decât vorbirea lui Halász.

Campania se urmează în presă. Indeosebi «Népszava» este d'o violență și arată că Polónyi procedează întocmai cum a procedat Lányi, calcă în picioare libertatea de presă și face arbitru peste ziare pe *procurorii de noapte*, o instituțiune introdusă de un guvern antiparlamentar și și *neconstituțional*, perfecționată însă de ministrul «marelui» guvern național.

Discuție asupra budgetului. Azi se începe în Camera ungară, discuția asupra budgetului pe anul 1906. Dintre deputații naționaliști la discuția în general vor vorbi numai doi: dr. Teodor Mihali și dr. Nicolae Oncu. Nu e esclusă însă posibilitatea, ca la discuția în special să ia parte majoritatea clubului parlamentar al naționalităților.

Ministrul prezident nu va înainta proiectul referitor la prelungirea îndemnității, până nu va vedea, că constituția iar e primejduită cu ex-lex.

Ignorarea limbii românești în armata comună.

Sâmbătă în 14 Iulie s-a desvâli monumentul ridicat în curtea casărmii din Orăștie întru amintirea eroilor dela regimentul de infanterie Nr. 64, cari s-au luptat vitejește și s-au jertfit viața pentru patrie și tron în lupta dela Biskupitz. Invitățile la sărbătorile împreunate cu aniversarea acestei lupte, ce le-a trimis corpul ofițeresc al acestui regiment, sunt tipărite numai în limba nemțească și cea maghiară, iar cea ramânească este simplaminte ignorată.

Dacă aceste invitări s-au tipăreau numai în limba nemțească, adică în limba oficioasă a armatei comune, atunci nu am fi avut nimic de obiectat. Indată ce însă invitările s-au tipărit și într-o limbă străină de cea oficioasă și care nu este nici măcar limba regimentului, cu tot dreptul ne puteam aștepta, ca invitările să se tipărească și în limba românească. Deoarece este cunoscut, că recrutându-se regimentul 64 de infanterie în cercul Orăștie, el este aproape curat românesc (94%) și deci limba regimentului este cea română. Apoi și în corpul ofițeresc abia sunt vre-o 3 maghiari. Dar ce este și mai mult: Românii din Orăștie au contribuit după puteri la fondul pentru ridicarea monumentului.

Insuși «Libertatea» a făcut apel pentru contribuiri, și tinerimea română a dat o petrecere, a cărui venit curat a fost destinat pentru augumentarea fondului monumentului.

Dacă nu a avut comanda regimentului și corpul ofițeresc și numai în limba maghiară și în limba românească, atunci să fi avut cel puțin întru cinstea memoriei sufletelor românești cari s-au luptat vitejește și s-au jertfit viața pentru patrie și tron.

Mandatul dela Bogșa a deputatului naționalist Coriolan Brediceanu, în urma petiționării înaintate de câți-va Maghiari noi, a fost Joi obiect de discuție în ședința comisiei cenzurătoare a V.

Deputatul Brediceanu nu se va apăra, ci lasă toată afacerea în judecata dreaptă a comisiei. A cerut însă să se amâne pertractarea până și el își va putea câștiga date dela alegeri, ceea-ce i-s-a și dat.

Patriarchul sârbesc, George Brancovici, după-cum se vestește din Ujvidék, în urma acuzelor aspre și în urma nenumăratelor invective la adresa sa, și-a dat demisia din scaunul patriarchal. El va intra în cutare-va mănăstire, unde va primi penzia ce i-se va vota.

Liga pentru votul universal în Arad. Câteva celebriități de savanți din Budapesta în iarna trecută au întemeiat o ligă în Budapesta cu scopul de a face propagandă, și a duce la izbândă chestia vo-

tului universal. După întemeiere s'a început propaganda în țara întreagă. Acum va ține și în Arad ședința pentru a înființa și aici filiala ligei.

Duminecă în 215 Iulie se va ține ședința de constituire, căreia îi va premerge o adunare publică ținută la 11¹/₂ oare în sala mare dela Ipărestület. Va vorbi exmîsul ligei dr. Szabolcsai Árpád și cunoscutul politic și scriitor dr. Fényes Samu.

Indemnăm pe toți Românii să cerceteze adunarea aceasta.

Polónyi — ministru de justiție? Când deputații naționaliști și-au exprimat neîncrederea față de actualul guvern, li s'a luat în nume de rău aceasta neîncredere. Dar cu cât vom înainta mai mult în era nouă să vor convinge toți oamenii cu judecată serioasă și calmă, toți iubitorii de dreptate, că deputații naționaliști au avut dreptate. Dacă Polónyi, ca ministru de justiție, a pus în aplicare cea mai scârboasă ordinațiune a lui Lányi, cabinetul negru, atunci ce să zici despre ceilalți ministrii? Din incidentul volniciei lui Polónyi față de presă «A polgár» scrie:

După scena atât de rușinoasă de azi, în adevăr privim cu puțină încredere în viitor. Au promis sufragul universal, siguranța întrunirilor și asocierilor publice, făgăduind-au întărirea a atâtor garanțe de guvernare. Ce înfățișare vor avea aceste garanțe, aceste noi asigurări, când dri-pesc deja libertatea de presă și se introduce confiscarea ziarelor prin procurorii de noapte? Cum va fi libertatea din viitor, când Polónyi între aplauzele majorității declamă contra libertății de presă?

Ce să zicem despre acești oameni cari născătușe ca antecesorii lor? Mai fost conduși de interesele țării, când au ajuns la putere, ci de interesele lor proprii. Sărman popor maghiar iată bărbații tăi mântuitori!

Casa magnaților va ține ședință Luni în 16 Iulie după prânz la orele 3 și jum.

Reforma electorală în Austria. Comisia pentru reforma electorală a primit proiectul, în urma căreia mandatele din Carintia se vor mări dela 11 la 12. Tot astfel s'a primit proiectul deputatului Ploj, despre formarea a lor noi colegii electorale slave în Istria.

Kossuth — contra Polónyi.

Din Budapesta sosesc știri senzaționale. Sub presiunea interpelării lui Halász, dar mai ales în urma campaniei unanime așa zicând ce se duce în presa maghiară în contra lui Polónyi, colegul său Kossuth s'a declarat și el în contra sistemului introdus de Polónyi (confiscarea ziarelor) și pentru respectarea deplină a libertății de presă. În cercurile kossuthiste se menține știrea că în urma acestei atitudini a șefului, Polónyi va eși din cabinet.

Situația lui Polónyi este cu atât mai precară, cu cât în partid are numeroși adver-

sari și cu cât «Az Ujság» a pornit contra lui o campanie care poate să-i slăbească încă situația: numitul ziar afirmă că ministrul de justiție și acum este omul de afaceri (advocatul) unei societăți germane care transportă emigranți.

În contra ordonanței lui de confiscare a ziarelor încep să ia apoi atitudine comitatele. În frunte merge Bihorul și «Függetlenség» (dela 14 c.) scrie că «în curând țara întreagă va fi un singur trup și suflet întru apărarea constituției, ca de mult, de mult, — înainte de asta cu 6 luni».

Il încolțesc rău chiar prietenii din partid. Cu toate acestea Polónyi se va retrage de silă mare iar nu genat de asemeni campanii.

Deputații dietali din Bihor.

La alegerile dietale din urmă steagul național a fost desfășurat și în Bihor, dar n'a putut eși biruitor nici un candidat naționalist, deoarece alegătorii români n'au înțeles rostul luptei, nu i-a dat mare importanță numai alegătorii, cari fără durere de inimă, fără muștrare de conștiință și fără nici o părere de rău au lucrat cu înverșunare la căderea noastră proprie, prin noi înșine.

Și s'au simțit foarte liniștiți foarte buni patrioți și tot atât de cinștiți și preamăriți înaintea Maghiarilor, toți acei preoți, cari au dus turma lor să voteze, pentru cei ce ajunsși deputați lucră în contra noastră și în contra binelui obștesc.

Deputații noștri naționaliști, cari cu toată curățenia sufletului lor, cu toată dragostea ce o au pentru binele țării și fericirea popoarelor, și-au ridicat glasul în potruiva multor ateuuri, în potruiva desconsiderării dorinții alegătorilor. Și cine a întrerupt pe deputații naționaliști? Ungurii, cari au ajuns la putere numai prin voturile românești, și prin nemernicia unor inteligenți români uitați de sine. Bartha Ferencz a atacat băncile românești, zicând că ele dau bani pe camătă cu 20—30%. Un neadevăr, ce nu poate să-l spună, decât omul răuvoitor.

Halász, deputul Ugrei, ajuns la putere tot numai cu voturile românești, a vorbit în casa țării contra spiritului creștinesc, ce domnește în școalele elementare. Un deputat trimis în Cameră de cătră alegătorii creștini astfel știe să le reprezinte dorința lor?

Farkasházy, alt deputat, ales de Românii din cercul Aleșdului, l'a întrerupt pe deputatul naționalist Polyt zicând, că pe naționaliști i-au ales numai preoții și băncile românești.

Sărmanul a uitat prea iute prietenia lui cu popa Klintok și cu alți păcătoși.

În adevăr alegătorii români din Bihor pot fi foarte mândrii de purtarea deputaților trimiși de ei în cameră! Li întrebăm, aproabă ei această purtare? Aproabă ei batjocura adusă la adresa lor?

Dacă da, atunci merită să fie huiduiți și palmuiți de cătră fiecare om de bine, iar dacă nu, li-se impune îndatorirea să protesteze energic contra purtării deputaților aleși de ei.

Perge és Rozslay utóda
fabrică de mașini și de pluguri pentru economie în Oradea-Mare.

Recomandă fabricație proprie de pluguri din cea mai bună calitate. o o o
Pentru fie-care preț i-a răspundere.

Magaziu mare de grape, ciururi, cramă, zdrobitoare de struguri și tăietoare de paie.

Din Dietă.

— Ședința dela 13 Iulie. —

În ședința de azi, care a ținut abia o oră și jumătate, s'a pertractat fără nici o discuție convențiile comerciale făcute cu Elveția și s'a primit proiectul lui Bizonyi Ákos, despre prelungirea ședințelor. De azi începând deci ședințele se vor ține de la orele 10 până la trei după prânz.

Alegerea din Arad.

Ni-se trimite spre publicare următorul apel:

Cetățeni aleșători!

În Arad de nou vor fi alegeii! Cei-ce 40 de ani au strigat în numele drepturilor poporului, după ce au ajuns la putere au părăsit poporul. Să-i părăsim și noi!

Oamenii puterii, lăudăroșii din trecut, acum vreau să ne pună lăcăt pe gură, să nu mai putem grăi și scrie adevărul, de care așa de tare se tem domnii mari și mici; domnii vreau să nu ne lase să ne putem da cu toții votul la alegeri, deși înainte de a ajunge la putere o făgăduiau tuturor.

Cu acești oameni om de cinste nu mai stă de vorbă, din dreptul nostru în numele datorițelor multe nu mai lăsăm nimic, oricât aldămașă se verse pe ulițe.

În chestia votului universal partidul nostru ține *Duminecă* după amiază la 5 ore pe piața din fața bisericii sârbești din Gaiu o adunare mare.

Va vorbi trimisul ligei pentru votul universal și candidatul nostru

dr. Fényes Samu și alții.

Cetățeni! Fiți acolo cu toții, ascultați și învățați dela el.

Trăiască poporul!

Trăiască partidul democrat din Arad!

Comitetul executiv
al partidului democrat.

Ni-se spune că unii cărturari români s'ar fi angajat agenți (cortesi) în favorul kossuthistului Szabó. Să se știe că-i vom trata pe acești Români slabi ca pe unelte în mâinile *dușmanilor drepturilor poporului* și a partidului național.

Neînțelegeri în guvern.

Eri Vineri seara partidul 48-ist a avut o conferință agitată. Fusese vorba de proiectul de buget al ministerului de interne. Somogyi Aladár (Ovrei) pretindea că Andrassy să-l pensioneze ori să-i dea drumul lui Boda, căpitanul orașului. Andrassy a răspuns că Boda n'au săvârșit nici un act pentru care să merite acest tratament. Bakonyi Samu (alt Ovrei) zice că în calitate de comisar sub Fejérváry, Boda a terorizat pe cei din Dobrițin. Andrassy neagă asta, și zice că Boda și-a îndeplinit numai datoria. Holló cere și el să fie dați afară slujbașii cari au fost uneltele lui Kristóffy.

Andrassy, foarte iritat, a replicat că dacă 48-iștii îl sâcăie cu asemenea afaceri, el își dă demisia.

S'au speriat atunci 48-iștii, Kossuth a asigurat pe Andrassy de încrederea partidului iar mame-lucii furioși de mai nainte i-au votat lui Andrassy încredere.

Și astfel s'a mai dus ilusia cător-va patrioți doritori să ia locurile «slugilor lui Kristóffy».

Din străinătate

Situația în Rusia.

Petersburg, 13 Iulie. Aici ieri au fost mari turburări. În suburbiile orașului s'a strâns popor mult, ce a penetrat în internul orașului și a jefuit pe mai mulți comercianți. Poliția și Cazacii au intervenit pentru oprirea jefuirilor, tumultul a atăcat însă și puterea armată. Au fost apoi încaierări sălbătice. Sunt mai mulți răniți și mulți deținuți.

Petersburg, 13 Iulie. Vaporul «Pepele» a prins ieri pe mare două vapoare engleze, cari au fost încărcate cu 80.000 de cătușe și cu dinamit.

Varșovia, 13 Iulie. În suburbiile orașului Vola revoluționiștii ieri după prânz au omorât pe un căpitan de poliție, care a fost vinovat într'u atât, că a omorât cu câteva luni mai înainte pe un membru dintre revoluționari.

Abrogarea pedepsei cu moarte.
Petersburg. — Consiliul imperiului a discutat proiectul de lege relativ la abrogarea pedepsei cu moarte adoptat de Duma. Mai mulți oratori s'au pronunțat în favoarea acestei legi.

Guvernul otoman și conflictul greco-român. »Politische Corespondenz« anunță din Constantinopol că părerea cercurilor competente de acolo este, că ruperea relațiilor diplomatice între cele două state nu poate avea urmări rele pentru Turcia.

În urma înștiințării ce a primit din partea României, guvernul otoman a luat toate măsurile, pentru a împiedeca formarea bandelor grecești, înmulțind paza la frontiera greco-turcă.

În ce privește naucua în favoarea populației române din Macedonia, guvernul turcesc n'a voit să fie cont de raportul Patriarhului ecumenic, care spune că în Macedonia aproape nu sunt Români și a recunoscut limba română și bisericile românești în Macedonia.

Din camera franceză. Ședința de Vineri a camerei franceze a fost una dintre cele mai interesante, și atât publicul cât și deputații erau curioși să știe ce va fi sfârșitul.

Vineri adecă s'au pus la dezbatere proiectele guvernului referitoare la rehabilitarea căpitanului Dreyfus.

Dintre 580 de deputați ai camerei de față au fost 518.

Proiectele guvernului, ca Dreyfus să fie repus în postul său de căpitan, să se sisteze contra lui orice procedură penală și să fie decorat de cavaler al ordului de onoare, punându-se la vot, au fost primite cu 473 voturi contra 45.

Președintele Brisson aducând la cunoștință rezultatul, zice:

— Cu mândrie aduc la cunoștință acest rezultat al votării, ce arată învingerea dreptului și a justiției în formă de lege.

S'a pus apoi la ordinea zilei proiectul lui Pressansè, în care se cere pedepsirea generalilor Mercier, Bois'd'Effre, Gouse și Roget. În decursul vorbirii lui Pressansè, națio-

naliștii făceau zgomot asurzitor, unul dintre ei, Pugliesi-Conti sare pe tribună și spune următoarele:

— *Un guvern, care suferă astfel de vorbire, e guvernul lașilor și al mizerabililor.*

Se face un zgomot infernal. La spatele ministrului de interne, Clemenceau, era secretarul de stat Sarront. Când a auzit aceste vorbe se duce spre Pugliesi-Conti și-i trage trei palme. Apoi ca și când nu s'ar fi întâmplat nimic, pleacă și se așază iarăși la locul său. Radicalii și galeria aplauda, iar naționaliștii strigau cu înverșunare. Președintele neputând face ordine, a fost nevoit să suspende ședința și să scoată publicul de pe galerie.

După câteva minute ședința se deschide și după ce au vorbit mai mulți naționaliști proiectul lui Pressansè a fost respins cu 369 voturi contra 213.

Între naționalistul Pulglesi-Conti și secretarul de stat Sarront din incidentul celor întâmplate în cameră a fost duel. Sarront a fost rănit grav.

Rio de Janeiro 13 Iulie. În Statul Malto-Grosso din Brazilia a izbucnit revoluție sângeroasă. Revoluționarii au încunjurat orașul și l'au cuprins, iar pe guvernorul Alnes-de-Barros l'au ucis.

Din România.

Profesorul Constantin Stere. Ilustrul savant al universității române din Iași, dl *Constantin Stere*, care a vizitat zilele trecute și părțile noastre, este în țara sa de naștere, de bucurie și de suferințe, Basarabia, spre a studia stările politice de acolo și starea nouă în special a Românilor basărăbeni.

Intrunirea studențească contra Grecilor. În urma ultimelor noi crime comise contra Românilor macedoneni de bandele grecești și a bătăii ce s'a făcut pe bulevardul Maria, în care doi macedoneni au fost răniți, studențimea universitară printr'un apel lansat a invitat pe bucureșteni la o întrunire de protestare contra Grecilor în sala Amiciției.

Sala era plină de lume și se dă prezidenția dlui Dimitrie Butculescu, d-sa venind la tribună mulțumește de onoarea ce i-se făcuse dându-i-se prezidenția unei întruniri a studențimei, în care și-a pus totdeauna speranțele și cu cuvinte foarte călduroase se ridică contra ultimelor evenimente comise în Macedonia de Greci, pe cari îi numește dezechilibrați și sălbateci.

Dl Marin Beza, român macedonean, arată pe larg crimele comise în urmă veștejind purtarea Grecilor. D-Sa spune că nu mai trebuie răbdare, ci trebuie să luptăm și noi. Declară în numele macedonenilor că toți sunt hotărâți să plece în Macedonia și să lupte contra antartților.

●◆● SEGEDINUL E ORAȘ VESTIT ●◆●

Acolo se pot căpăta cele mai ieftine Oroloage și bijuterii, mai ieftine de cât ori unde. Nu-i de lipsă să ne dăm bani în mânăstrăine. Cine vrea să se convingă despre toate acestea, să ceară un catalog mare ilustrat, ce se trimite gratuit, dela **Scheiner Samu, juvaeriu în Szeged.** Acolo se capătă un orologiu de argint dela 5 floreni începând, inel de aur, cu 14 carat dela 2 fl. 50 cr. în sus, cercei de aur dela 1 fl. 50 în sus, lanț (colier) aur 4 fl. 50 cr. un orologiu de nikel dela 2 fl. 50 cr. în sus, un vecker dela 1 fl. 50 în sus.

— Am plecă chiar azi — spune d-sa — nu avem însă arme; să ni-se dea arme și vom răzbună sângele vărsat.

Dl Butculescu, spune că în urma acestei declarații e de părere să se deschidă o listă de subscripție pentru cumpărarea de arme, singurul mijloc pe care-l vede și d-sa bun. Promite că va plecă să lupte alături de cei ce vor merge să plătească cu aceeași monedă crimele Grecilor.

Dl Grigore Diaconescu, student, luând cuvântul sfârșește citind următoarea moțiune:

»Studentimea universității alarmată de cele ce se petrec în Macedonia și în țara românească cu frații lor din cauza criminelor uneltiri ale unui popor care greșește numindu-se cult, protestează cu energie contra banditismelor celor fără de lege și fără Dumnezeu, dar mai cu durere contra pasivității celor din România liberă.

Cere cu insistență dela guvernanti să intervie pe căile cele mai eficace ca frații noștri din Macedonia să fie puși la adăpost de loviturile hoșești ale Grecilor cu alternativă că dacă astfel nu vor interveni și reuși, atunci să intervenim noi, studentimea universitară, să uităm că suntem popor cult, să uităm de relațiile internaționale, cum de altfel de mult au uitat Grecii și ne vom căuta a găsi dreptatea cum ne va conduce inima și capul.

După aceasta mai vorbește dl Pompilian, alegând în aplauzele mulțimei o comisie compusă din d-nii Butculescu, Gr. Diaconescu și N. Pompilian, care să strângă bani pentru înarmarea celor ce vor să plece în Macedonia.

Conflictul cu Grecia. Ziarele oficiale ale guvernului publică următorul comunicat: Unele ziare răspândesc șovrul că există un conflict între Grecia și România.

Credem inutil să desmintim aceste șovnuri, de oarece se știe că o asemenea împăcare nu poate să se facă de cât sub cele trei condițiuni puse de guvernul Român:

1. Retragerea bandelor grecești cari opează acum în Macedonia;
3. Impiedicarea de a se forma noi bande pe teritoriul grecesc;

3. Exercițarea unci și toate acțiuni asupra Patriarhatului.

Or, cum până acuma nu vedem nici un demers din partea guvernului grecesc în acest senz, nu poate fi vorbă de împăcare, iar pe ziua de 1 Iulie se vor pune în aplicare taxele de represiune votate contra sușilor greci stabiliți în România.

Locomotive ungurești. Direcția Căilor Ferate Române a comandat la fabrica de trenuri a statului ungar 15 locomotive pentru accelerat, în valoare de 1.5 milioane de coroane.

Ciceroni la expoziție. Comisariatul general a angajat mai mulți interpreți, cari să conducă să explice să arete străinilor vizitatori întregă expoziția, precum și orașul.

Aceste persoane au ca insignii o șapcă albă, cu bandă neagră și inscripția de aur: »interpret și să pot afla în mai multe părți ale orașului.

„Ulk“, Lueger și România. Revista satirică *Ulk* din Berlin, își permite a scrie foarte injurios despre România, pentru că a primit bine pe Lueger, dușmanul Jidanilor. România e arătată ca o țară unde se află petrolu și porci, regele e un neputincios, regina plictisește cu poeziile ei.

„Rumänischer Lloyd“, foia citită și în Germania, protestează contra astorfel de frivolități chiar din partea acelor, cari au mari interese în România, pe care o laudă din toate puterile, îi fac plecăciuni când e ceva de câștigat ori vre-o decorație de primit.

TELEGRAME.

Sârbii cedează. *Belgrad*, 14 Iulie. Ziarele semioficioase chiar aduc știrea, că guvernul Sârbiei în răspunsul dat la memorandumul ministrului de externe Austro-Ungar, privitor la reducerea tarifului vamal, decida să va măști în protocoalele Austro-Ungariei, precum va face și o comandă de stat de cel puțin 20 milioane în Austro-Ungaria. În schimb cere ca monarchia austro-ungară să retragă ordinațiunile din urmă privitoare la opreliștea intrării în monarchie a vitelor sârbe și să se revină la tariful abrogat.

Lupta vamală va încetă deci.

UN ACT IUBILAR.

»Monitorul Oficial« al României publică actul comemorativ al jubileului de 40 ani de domnie a M. S. Regelui Carol I și de 25 de ani dela proclamarea Regatului.

Iată-l:

«Noi Carol I, Rege și Domn al României, chemat prin mila lui Dumnezeu și prin voința poporului pe Tronul Principatelor-Unite Moldova și Țara Românească, ales fiind prin plebiscit Domn al României, cu drept de mștenire, sosit-am în ziua de 8 Mai 1866 în Țeară și am pus piciorul pe pământul românesc la Turnu-Severinului, unde șapte-spre-zece sute și șase-zeci de ani mai înainte a dăscălecat Traian, Împăratul Romanilor. Intrând în ziua de 10 Mai în capitala Noastră București, început-am cu bire-cuvântarea lui Dumnezeu domnia Noastră.

Cea dintâi grijă a noastră fiind întocmirea Țerei, promulgat-am și am jurat în ziua de 30 Iunie, același an, constituția votată în ajun de adunarea constituantă, prin care așezăm s'au desăvârșit întruparea Principatelor-Unite Române într'un singur stat nedespărțit sub numele de România, și prin care noi am clezășuit națiunii drepturile și libertățile ce au alcăuit temelia desvoltărei sale politice de atunci încoace, împlinindu-se îndelungatele năzuințe naționale pe Unire, Dinastie și Constituție.

În cei 11 ani următori, Noi, împreună cu scumpul nostru popor și cu conlucrarea tuturor acelor ce s'au închinat cu credința Țerei și nului, străduim-am și am izbutit a stabili statul și Tronul pe trainice temelii, pentru a căror întărire am însoțit în ziua de 3 Noembrie 1877 cu prea iubită noastră consoartă Elisaveta Doamna, și făcut-am de s'au proclamat în ziua de 10 Mai 1877 neatărnarea României, consfințită prin rășboi.

Cu ajutorul celui atot puternic, noi comandând dinaintea Plevnei oștirile noastre, unite cu cele ale Împăratului tuturor Rușilor, fericitului nostru pomenire Alexandru II, augustul nostru prieten și aliatul nostru pentru dezrobirea creștinilor, și câștigând în ziua de 29 Noembrie 1877 Plevna cea cumplit întărită, biruit-am și am învins oștirile osmane pe câmpiile din Bulgaria, unde vitejii noștri ostași, în luptele eroice la luarea Griviței, a Rahovei, a Plevnei și a Smârdanului, au recăștigat prin sângele lor neatărnarea României și slobozenia fraților creștini din Balcani, și cucerit-am vechea țară românească de peste Dunăre, Dobrogea, din nou unind-o cu țara noastră și legând-o apoi prin podul de peste Dunăre, pen-

Călătorie de studiu.

De Iuliu Groșorean, învățător.

(Urmare).

Amendele au să fie încassate direct prin primăria comunală cu cea mai mare punctualitate. Mila, ori altă considerare aici nu are loc. Pentru că acestea nu produc binele, ci răul și nefericirea individului. De aceea tot dirigătorul, care nu-și face datorișta sa în aplicarea amendelor, comite o vină față de binele și viitorul copilului. Ba nu numai față de elev, ci și față de stat.

Cât timp am stat prin România, am cercetat mai multe școale primare și am ascultat diferite prelegeri, ba am luat parte chiar și la examen. Și mărturisesc că am văzut multe lucruri bune și frumoase. Nu pot însă să susțin, că n'ar fi și unele greșeli, și încă greșeli esențiale. Căci și acolo în multe școale se pune mai mult pond pe formă, ca pe esență; mai multă teorie ca praxă. Așa la un examen delegatul emis cu conducerea examenului, respective însărcinat cu examinarea, din gramatică a esaminat timp îndelungat, făcând numai știință gramaticală pe baza cărții de cetit, fără a da atențiune scopului, care îl urmărim prin predarea acestui studiu în școala populară. Iar din aritmetică asemenea numai reguli. S'a dat unica problemă, dar și aceea s'a deslegat cu mare greutate din partea elevilor. În loc de a se face examinarea pe baza problemelor, s'au recitat o sumedenie de reguli, fără nici un rost.

La școalele primare rurale examenul se ține

numai cu elevii din clasa V. Aceștia se intrunesc din mai multe comune în o școală anumită și aci sunt examinați prin revisorul școlar, eventual prin un delegat numit din partea guvernului. Iar cu cele 4 clase inferioare nu se ține examen public, ceea-ce, în multe cazuri, e în detrimentul școlii. Căci învățătorul, mai puțin conștințios, ne fiind supus acestei controle, își negliă mult școala sa.

Și prin aceasta nu numai că e în detrimentul școlii și spre dauna elevilor, dar împedecă foarte mult în activitatea sa, și nu zic tot, pe învățătorul, carele conduce clasele superioare.

Materialul de învățământ se propune pe baza cărții de cetit. Iar cărțile sunt monopolizate. E monopolul statului.

Nu voui trage însă nimic din meritul acestor cărți cari sunt bine scrise și bine întocmite, dacă voui zice, că monopolizarea cărților de școală, nu e mijlocul cel mai potrivit, pentru înaintarea învățământului.

Pentru-că e știut, că până de prezinte încă n'am ajuns la acel punct în afacerile școlare, ca să știm hotărât, ce și cât trebuie predat elevilor, spre a ajunge — scopul, ce-l urmărim prin școală. Nu numai că nu știm ce și cât, dar nu știm îndeajuns nici măcar cum trebuie predat mai potrivit acel material. E deci necesitatea, ca activitatea învățătorului pe teren școlar să fie cât se poate de liberă. Căci, prin monopolizarea cărților nu numai că se șovne pedecă înaintării, dar mai cuprinde și un alt rău în sine. Și că ce însemnează aceasta pentru școală, o știe numai omul, care se ocupă serio cu afacerile școlare.

Pe cât însă de restrânsă e activitatea învăță-

torului pe acest teren, pe atât de mare libertate i-să dă în altă direcție. Așa unui învățător i-să permite îndepărtarea dela postul său pe timp mai îndelungat și până la reocupare lui, este înlocuit prin un învățător suplent. Și fiindcă aceasta nu-și are postul său stabil, în activitatea sa de sigur nu va lucra cu voința și dragostea învățătorului stabil. Și chiar de ar avea aceasta dragoste, rezultatul activității lui nu poate fi multămitor. Și nu poate fi, pentru-că timpul scurt, cât funcționează acolo, nu e suficient, pentru a cunoaște deplin individualitatea și capacitatea elevilor. De aici școala suferă mult pe lângă o organizație de natura aceasta.

E însă fericită ideia de a se recuire revisorii școlari din sânul învățătorilor. O persoană mai acomodată, de a conduce afacerile școlii primare, nici că ne putem închipui. Căci numai celce zilnic s'a ocupat cu arta instrucțiunii și a educațiunii, poate fi încurat cu toate greutățile, ce le întâmpină un învățător în activitatea sa. Asemenea va fi încurat și cu toate greșelile, ce obvin din organizația greșită, precum și cu desțoinicia ori neahărnicia învățătorului. Și cunoscându-le pe acestea va și stăru întru delăturarea lor. În sus va stăru la mai marii săi, iar în jos va susurge cu sfaturile binevoitoare, spre a îndreptă scăderile învățătorului.

Pe cât însă de laudabilă și salutară e instituțiunea comisariilor școlari, pe atât de regretată e deasa lor schimbare.

Persoanele se schimbă după schimbările, ce se fac între cărmuitorii țării. Cu ajungerea unei partide la guvern, se schimbă și revisorii școlari. Ceva mai regretabil nici că poate fi o instituțiune atât de minunat concepută și să nu-și

tru care biruință și cucerire Dumnezeu să fie lăudat.

«Luptele noastre victorioase pentru neatârarea țerei și pentru dezrobirea creștinilor au fost în urmă încununată prin proclamarea României ca Regat în ziua de 14 Martie 1881. Noi Carol I, Rege al României, primit-am și am pus pe capul nostru în ziua de 10 Mai Coroana Regală făurită în Arsenalul oastei din oțelul unui tun luat dela vrăjmașul învins la Plevna, iar pe fruntea Reginei Elisabeta Doamna o Coroană de aur, amândouă sfințite la Mitropolia din capitala noastră și menite ca să fie ca scumpe mărturii ale întemeierii Regatului, simbol al puterii și al măriei României din veac în veac.

«In vremile de pace ce au urmat după războiul neatârării, Noi, cu sprijinul sfințicilor cari ne-au slujit nouă și fărăi cu dragoste și credință, închinat-am puterile noastre pentru propășirea României în dezvoltarea sa politică, culturală și economică, spre întărirea și sporirea ei și spre a-i chezașui viitorul. Dorind a întări legăturile Dinastiei cu țara, chemat-am lângă noi pe iubitul nostru nepot Ferdinand, dându-i titlul de principe al României ca moștenitor presuntiv al Coroanei, carele însoțindu-se cu principesa Maria, iubita noastră nepoată, căsători lor de Dumnezeu binecuvântată a dat României pe tinerii vlăstari ai Dinastiei, născuți pe pământul românesc și crescuți în legea țării, cari vor strânge tot mai aceste legături.

Cu darel și cu binecuvântarea lui Dumnezeu, înind acum 40 de ani de Domnie și 25 de dela proclamarea regatului, în același timp, amplinuindu-se 18 veacuri dela întemeierea neamului român prin Traian împăratul, noi aducem laudă și mulțămire Proniei dumnezeiești care ne-au ajutat să ajungem această zi deosebită și să conducem cu fericire România la rezultatele obținute până acum, și facem rugăciuni și înfrățiri pentru fericirea și mărirea ei în viitor. Dumnezeu să binecuvinteze și să ocrotească România și poporul român acum și de apururea.

«In amintirea împlinirii celor 40 de ani de domnie Noastre și a celor 25 de ani dela proclamarea regatului, cari s'au serbat cu mare avânt în toată țara, poruncim de s'a alcătuit act al nostru, semnat de noi și de Regina, de principele și principesa României și de principele cel întâiu născut al lor și întărit cu pecetea noastră, și cu iscăliturile ministrilor noștri, ale II. PP. SS. mitropolitului primat și mitropolitului Moldovei, ale președinților senatului și Adunării deputaților și președintelui înaltei Curți de casație și justiție, și am poruncit ca să fie păstrat în arhivele statului.»

»Dat în reședința noastră la București, în anul

mântuirii una mie nouă sute șase, luna Maiu în 10 începând al 41-lea an al domniei noastre.»

Acest act este scris pe un pergament, având pe margini o frumoasă pictură de aquarele și mosaic și cuprinde pe marginea de sus: Stema țării, portretele m. l. Lor Regelui și Reginei, intrarea M. S. Regelui în București în ziua de 10 Maiu 1866 și încoronarea MM. Lor în ziua de 10 Maiu 1881; pe marginea din stânga: chipurile împăratului Traian, Mircea cel Bătrân, Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul, cu stemele lor; pe marginea din dreapta Columna lui Traian; iar în partea de jos, cadrul se încheie prin două tablouri reprezentând: unul, un legionar roman și podul peste Dunăre al lui Traian; celălalt un dorobanț și podul Regelui Carol I.

Ce trebuie să facem dacă voim să existăm ?

Dacă din sute de mii de Români găsești pe unul sau altul care a jertfit ceva pentru românism, se zice la noi că acesta e «Român bun». Vorba să fie, dar' acum vine întrebarea, n'am putea noi toți să fim «Români buni». De sigur că da, și iată pe ce cale.

Să imităm pe Croați, acei popor sărac din monarhia noastră, care pentru un scop național croat jertfește de o mie de ori mai mult decât noi Români.

Croații au o societate «Sf. Ciril și Metod» cu scop să ridice școli prin ținuturi românești și italienești în Istria și Dalmația. La această societate e înscris fieștecare Croat inteligent din Croația, Slavonia, Dalmația și Bosnia și plătește o contribuțiune pe an de una coroană.

Această societate croată a avut în anul 1905 un venit de 126.000 coroane, din cari 65.000 ca taxe și 50.000 numai ca daruri prin ziare. La adunarea generală a acestei societăți care s'a ținut două zile în Zagreb, a constatat casarul că venitul din anul curent pe primul semestru e deja de 50.000 coroane.

Iată o pildă de imitat. Și ce facem noi Români când e vorba d. e. de ajutorarea fraților noștri din Macedonia cari sunt lăsați pradă fiarelor grecești? Noi adunăm pe

liste câteva mii de franci după multă trudă și încordare a spinării, și ne batem în pept că am salvat pe acei bieți scăpați de sub iataganul și glonțul grecesc, dacă le împărțim câțiva franci. Toți zicem, apoi «de guvernul, că doar' el e dator să ajute». Vai și amar, e de acel popor, care nu se gândeste la datorința lui proprie ca frate de un sânge, când e vorba de a se ajuta reciproc.

Unde e societate românească cu asemenea scop, ca aceea croată, să ridice școli și să distribue cărți în acele ținuturi unde elementul românesc stă în contact cu elemente străine? Unde e societatea aceea, care să îngrijește de copiii din acele ținuturi să învețe carte românească, să-i ajute materialmente?

Așteptăm tot dela guvern să se îngrijească de școli și biserici românești în Turcia. E dar' ceialtați Români, din Bulgaria și Serbia n'au drept de încurajare?

Cam așa stăm noi Români acasă în Ungaria și Bucovina, tot așa stau și frații în țara liberă. Și până când? Pânăce nu va veni un străin să ne tragă ceața deasupra ochilor?

Teodor Filipescu.

Cătră celitori !

Toți prietenii și spriginitorii ziarului nostru „Tribuna“, cari până acum nu și-au renoit abonamentul sunt rugați să grăbească a-l trimite, căci administrația va fi silită a sistă trimiterea ziarului tuturor acelor cari n'au plătit la timp.

NOUȚĂ!

ARAD, 14 Iulie 1906

— Demonstrări în capitală. Muncitorimea din capitală a făcut Joi sara demonstrațiune contra celui mai «just» ministru, contra lui Polonyi. Peste trei mii de muncitori s'au adunat înaintea lui «Nemzeti Kaszinó» de pe strada Kossuth, strigând:

aibă partea sa practică, e ceva nespuse de dureros și păgubitor. Căci unui revisor școlar nici nu-i permite timpul cel scurt, spre a cunoaște peplin pe învățătorii submanați, necum să poată să se deie în secretele fie-cărei școale. De aici acasă sa se înalținește mai mult la partea administrativă, ceea-ce se poate vede și din numărările regisre, ce se află pe masa învățătorului, și la privirea cărora îi vine omului a crede, că e în un local de statistică și nu în unul, de a răspândi lumina cunoștinții și a adevărului. Ori nu vom crede, că școala se poate conduce prin răpoarte de tot felii!?

Stabilitatea revizorilor se împune, ca pânea de toate zilele. Și încă ceva: nu în fie-care județ, ci în fie-care plasa să se institue un revisor școlar. Aceasta din motivul, ca revisorul însuși, în persoană, să viziteze școalele în decursul anului de mai multe ori, spre a le da direcție mai practică și a stărui în persoană la îmbunătățirea frecvențașii școale. Iar aceasta jertfă trebuie s'o aducă regatul român, dacă de fapt urmăriște înaintarea și întărirea sa, întărire, care și noi încă o dorim. Și numai cu gândul acesta punem pe papir modestele noastre experiențe.

I. Bisericele.

Binecuvântat fie gândul și binecuvântat să fie numele celor ce au adus jertfă întru înălțarea sionului! Binecuvântată fie memoria celor ce, prin arădicarea altarelor, au aflat mângăiere și curagiu în luptele și lucrările lor! Așa va esclama tot omul, carele va cercetă lăcașurile sfinte din regatul român.

Zidiri și zidiri impunătoare sunt bisericele de acolo, atât ca zidiri, cât și ca împodobire pe dinlăuntru și pe din afară. Cu atâta dare de mână

au fost întemeiatorii lor, că n'au cruțat nimic, când a fost vorba de orânduirea acestor locașuri Dumnezeiești. Și în fruntea tuturor stă falnic mănăstirea dela Argeș. O zidire, care inspiră respect și celor mai desteri zidari din vremurile de acum!

E însă neesplicabilă împrejurarea, că deși bisericile sunt atât de bine întocmite, totuși sunt foarte slab cercetate de credincioși. În Dumineci și sârbători bisericile sunt goale și sfintele rugăciuni se înalță cătră tronul cel ceresc în prezența unui număr foarte mic de credincioși. Esplicările date în cauză se contrazic. Ar fi de dorit, a se află adevărata cauză, ce ține poporul departe de a cercetă casa lui Dumnezeu.

II. Jurnalistica.

Că ce înrăurire are jurnalistica asupra societății omeniești, nu e de lipsă a o mai spune. Cu aceasta e în curat tot omul cu carte. Și fiind că se știe, apare ca ceva neînțeles, când un grup, ori partid aruncă în fața celuiălalt cuvinte grosolane și de multe ori chiar și insultătoare.

Nu suntem chemați și cu atât mai puțin competenți a ne pronunță, că adevărate sunt ori nu acele învinovățiri, ce se aduc. Ce voim însă să se știe e, că cuvintele de «pungași», «înșelător» etc, sunt niște expresii demoralizatoare pentru popor. Că folosindu-ne de ele chiar și cu scopul de a ne îndrepta, mai mult stricăm în altă direcție.

Cei dela putere sunt «pungași». Cei ce vor urmă după aceștia asemenea vor fi «pungași» în fața celor cămăi dela cărmă. Aștia «pungași», ceia «pungași» cari vor fi atunci, Doamne sfinte, cei de omenie și apoi cum, statul român are în ființa sa tot numai «pungași»? Cel puțin așa se va întreba fiecine, și în special poporul

de rând. Și apoi în cazul acesta cum vom sta cu încrederea, ce trebuie s'o aibă poporul de rând față de cărmuire? Pentru că e știut, că dacă încrederea cărmuirii se clătină jos la popor, atunci nici stâlpii statului nu vor sta mai bine!

III. Țăranul din România.

Să zice că «țăranul e talpa țării». Zicătoarea aceasta nu s'a putut concepe, decât numai pe basa convingerii ori a experienții. Și lumea s'a convins de fapt, că țaria și trăinicia unui stat atâră dela doi factori principali: dela bogăția și cultura poporului. Acesta e un adevăr, asupra căruia nu mai încap discuție.

Statul român e independent. Iobăgia încă s'a șters. Pentru aceea poporul și azi stă tot sub un fel de iobăgie. Căci parca cea mai mare a pământului se află în mâinile boerilor și nu în mâinile plugarilor, a căror meserie e lucrarea acestuia. Țăranul român în mare parte nu dispune de pământul său propriu, ci trebuie să iee în parte dela arândatorul moșiei, căruia trebuie să-i facă diferite servicii, ca în vremea de robotă.

Poporului îi trebuie pământ, spre a-l munci, fiindcă aceasta e ocupațiunea lui. Și e trist de tot, că el a învățat aceasta meserie și cu ajutorul ei nu-și poate exploata nimic în favorul său. Căci toată munca și sudoarea s'a umple vistieria și punga arândatorului, iar el roade pe cojile ce rămân dela acesta. Pământul trebuie predat poporului, pentru ca să se deprindă, spre a-l lucra și în mod rațional. Căci bine și rațional numai atunci îl lucră, când știe că e al său. Nu numai atâta. În acest caz însă se stârnește în popor și un fel de emulație, în ce privește lucrarea și câștigarea de averi.

(Va urma).

— Jos cu înșelătorii poporului!
— Abzug banda magnaților!
— Jos cu cartoforii! și alte expresii de această categorie. De aici s'au dus înaintea redacției »Népszava« unde Horovitz a ținut o vorbire, în care îi îmbărbătează și-i îndeamnă să lupte pentru apărarea dreptății.

Intre aplauzele generale declară, că muncitorimea nu va suferi mișeliile lui Polónyi, ci vor lupta contra lor, până vor mătura alături de ele și pe năbădăiosul lor autor, Polónyi.

A venit însă poliția și a împrăștiat mulțimea, căci așa a fost dorința celui mai drept ministru.

— **Rectificare.** În numărul de ieri al ziarului nostru s'a strecurat o greșală de tipar, spunându-se că vorbirea deputatului naționalist Vaida s'a ținut la 9 Iunie în loc de 9 Iulie. Spre orientare rectificăm.

— **Hymen.** Anunțăm cu plăcere logodna d-soarei Marioara Zisu, din București cu dl dr. Dionisie Stoica. Multe felicitări.

— **Deținerea popii Hegyi Antal.** Cine e Hegyi Antal? E fostul popă în Ciongrad, care administrând banii în mod tâlhăresc, a fugit din naintea legii în America. Zilele trecute se reîn-torsese și spre nenorocirea lui ca a unui om păcătoș, a fost deținut în Pesta-mică. Hegyi Antal de câteva zile era musafirul preotului din Pesta-mică și îi plăcea să fie în societatea maicelor. Joi sara chiar era la cină la preot, când un polițai întra înăuntru zicând următoarele vorbe:

— Caut pe Hegyi Antal.

— Eu sunt — zise popa speriat.

— La îndrumarea procuraturii din Seghedin ești deținut.

Hegyi s'a opus, dar a trebuit să se supună.

— Ce-am păcătuit? întrebă Hegyi.

— Pe mine aceea nu mă împoartă. Eu îmi împlinesc numai datoria. El a fost deținut deoarece a fost pedepsit la două luni închisoare, ce însă nu a împlinit-o.

— **Concert în Lipova.** Grupul de studenți din Beiuș, care a concertat în casa națională din Sibiu, va concerta în fața unui public numeros, va concerta Duminecă în Lipova, unde credem că vor fi de asemenea bine primiți, mai ales că concerte de acest fel acolo încă nu s'au dat.

— **Banditisme grecești.** 20 Români din comuna Huma, ținutul Megleni, Macedonia, au fost măcelăriți pe drumul Alciacu.

Printre aceste victime se găsesc trei efori din comuna Huma precum și mai mulți copii.

Sunt bănueli, că numărul celor uciși e cu mult mai mare.

Dintre victime sunt: Vani Smilcu, în vârstă de 40 ani; Tașcu Ion, 19 ani; Mitrea Mina și Stoian Anastase, în vârstă de câte 13 ani; Ion Mitrea 12 ani, Culi Vani și Traian Petca, în vârstă de câte 10 ani.

— **Mulțămită publică.** Subscrisa grăbește a aduce și pe această cale sincerile sale mulțumiri acelor domni și d-ne — care au binevoit a-mi aduce condolențe și de-a petrece pe bunul meu soț Valer Oprean, la cele eterne! Sofia Oprean născ. Marienescu.

— **Înmormântare.** Ni-se scrie: Cu o deosebită pompă a fost petrecută la vecinicie, mult regretata Cornelia Popovici n. Olar. Moartea a răpit-o prea de timpuriu din mijlocul nostru. Prea a fost nemiloasă cruda moarte, care a rămas fără milă în fața unui părinte tânguitor, în fața unui soț rămas frânt de durere și în fața alor doi copilași lipsiți acum de mângâierea și de iubirea de mamă. La înmormântare a venit inteligență multă, și tot poporul din satul Hodon.

La serviciul funebral a pontificat P. O. domn Alexandru Crăciunescu, ases. cons. cu asistența

preoților Nicolae Crășmar (Barateaz), Ioan Plavușin (Mehala) Nicolae Vulpe (Iedani), Petru Șepeșan (Murani), G. Tocitu (Calacea).

A fost de față cinci învățători. Răspunsurile funebre le-a cântat cu multă precizie corul din loc sub conducerea învățătorului Mihail Iancu.

Părintele Nicolae Crășmar, cu cunoscuta-i vervă oratorică și glasul lui dulce, a rostit o foarte pătrunzătoare predică funebrală. N'a fost ascultător, căruia să nu-i lăcrimeze ochii, de atâta jelanie, ce-a îndurat poporeni prin pierderea iubitei lor preutese, care era o mamă bună pentru întreg satul. Chiar și Șvabii din sat au venit cu toții la înmormântare, au dat poruncă să fie trase clopoțele și la biserica lor, astfel arătând că și ei se împărtășesc de durerea creștinilor ortodocși din Hodon.

Suflet nobil, suflet curat, vecinică să-ți fie odihna, în lăcașurile dreptilor!

— **Contra »Qidium«-ului** în loc de prav de sulfur, să presărim viile noastre cu acid sulfuric. Influența e repede, sigură. Un kgr. cu îndrumări costă 64 fil. și se poate căpăta dela *Nayerfi Zoltán*, fabricant de material de stropire, în Kecskemét.

— **In Arad,** strada Forray-u. 2/b, vis-à-vis de drougheria Nádas, orolojerul și juvrajul Zinner Vilmos, desface prăvălie de oroloage și juvaeriale, ba chiar vinde prăvălia.

— **Călăuza învățătorului de I. Crișan** învățator în Socodor, este titlul unei cărți de bun folos pentru învățatorime, apărută acum în editura tipografiei noastre.

Autorul tratează teoretic și practic, dând modele, materialul de învățământ pentru școala elementară. Cartea e bine scrisă, bine împărțită și poate servi, în adevăr, drept călăuză pentru învățătorii noștri cărora li-o recomandăm cu toată căldura.

Se poate comandă dela institutul editor »Tipografia Tribuna«, Arad. Prețul 2,50 cor. plus porto 10 fileri.

— **Femeile engieze,** nici odată nu folosesc la față decât »Lapte de castravete« ce se găsește în adevărata calitate engleză în farmacia Balassa K., în Budapest—Erzsébetfalva. E de efect sigur și e nesticăcios, ce deja după folosire de 2—3 ori înlătură ori-ce pete de pe față și aceleia îi dă tinereța și fineța.

Să grijin ca pe fiecare sticlă numele »Ballassa« să se găsească. Sticla cu 2 coroane, săpunul englez de castraveț 1 cor., pudră de castraveț 1-20. Se află în toate farmaciile. Prin postă se capătă din farmacia lui Ballassa Kornel, Budapest—Erzsébetfalva.

Se capătă în Arad la farmacia Földes Kelemen și la drogueria lui Vojtek și Weisz.

— **Și cea mai frumoasă floare se vestegește** dacă nu grijiești de ea. Și frumseța feței se vestejește, dacă nu te îngrijești de ea cu multă băgare de samă. O față frumoasă, tină și curată poți avea pururea, numaidacă folosești Crema de lăcrimioară a lui Vasváry.

Atragem atențiunea onoratului public cetitor asupra inseratului fabricantului de sticle, Singer Armin și a lui Braun János din Szeghedin, publicată în numărul nostru de azi.

— Atragem atențiunea on. public asupra anunțului *Singer* care-l publicăm în altă parte a ziarului.

— Atragem atențiunea asupra anunțului alui *Dorn Jozsef*.

— **Corecții pe hârtie calitate foarte fină** 100 bucăți cu 1 cor. 1000 bucăți 9 cor. se poate căpăta în Librăria lui *Inguș J. și fiul* Arad.

BIBLIOGRAFII.

A apărut »*Lucafărul*« nr.-ul 11 12 cu următorul cuprins bogat: Mariu Simionescu Rămniceanu; Morala în artă. I. Borcea: »Ifigenia în Taurida« actul I. scena I. (traducere în versuri). Horea Petra-Petrescu; Grigore. Date biografice despre deputații noștri naționaliști. Romulus Ciolfec: Pentru pâine. Horea Petra-Petrescu: Viața și operele lui Henrik Ibsen. Octavian Goga: Carmen (poezia). Margareta Meșter: Intre străini. I. Comănășteanu: Cavalul. G. B. D.: Scrisori din București.

Urmează apoi o cronică.

Portrete reușite ale deputaților noștri naționaliști, portretul lui Ibsen și Porçus și unele tablouri dela alegerea din Șomcut a-mare.

»*Lucafărul*« aduce știrca — pentru cetitorii săi de sigur foarte înveselitoare — că numărul proxim, ce va apărea pe la sfârșitul lunii Iulie se va extinde peste 100 pagini și va cuprinde istoria neamului românesc dela izvodirea lui până în zilele noastre. Pe lângă aceste va avea articole informative asupra domniei regelui Carol I și activității reginei Carmen Sylva, nuvele și cronici. Și în numărul viitor vor fi nenumărate ilustrațiuni.

O revistă atât de bine îngrijită, atât de escententă, n'ar trebui să lipsească din casa nici unui inteligent român.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 13 Iulie.

INCHEEREA LA 12 ORE :

Grâu pe Oct. 1906 (100 --cigr.)	7:62 — 7:63
Secară pe Octomvrie	7:91 — 7:92
Orz pe Octomvrie	6:47 — 6:48
Cucuruz pe Iulie	6:01 — 6:02
Cucuruz pe 1907	5:44 — 5:45
Grâu pe Aprilie 1097	6:49 — 6:50

INCHEEREA LA 5 ORE :

Grâu pe Octomvrie 1906	7:64 — 7:65
Secară pe Octomvrie	7:93 — 7:92
Ovăș pe Octomvrie	6:46 — 6:47
Cucuruz pe Iulie	6:06 — 6:07
Cucuruz pe 1907	5:45 — 5:46
Grâu pe Aprilie 1907	6:51 — 6:52

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	Cor. 158—
„ „ mic	160—
„ brut „ mare	156—
„ „ mic	158—

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 78—100 klg.	Cor. 15:00—15:20
79—100 „	
Secară: 100 „	11:60—11:70
Orz: 100 „	13:50—13:60
Ovăș mercantil 100 klg.	15:10—14:20
Ovăș cernut 100 klg.	13:30—13:30
Cucuruz nou 100 „	13:00—13:10
„ vechiu 100 klg.	

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 klg. 116—118 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 klg. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 klg. 123—125 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 klg. 124—125 fil.; mijlocii părechea 250—260 klg. greutate 126—130 fil. Ușori până la 240 klg. 116—118 fil.

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Nichin.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«:

Chestiunea de naționalitate.

De Br. Eötvös József,

tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri porto.

INSTRUMENTE NECESARE LA ORI-CE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár“ adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoiu. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din matoria de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corespunzătoare tuturor cerințelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit desore noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOTUL HÓDMEZŐ-VÁSARHELY.

Numărul Telefonului 69.

În Aind premiat cu premial mare de aur. Titlu în caz urgent: KALMAR-rostagyár.

Numărul Telefonului 96.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ.

1905. 25 Iunie	ACTIV	1906.	
		17 Iunie	24 Iunie
68104786	{ 48465286 Rezerva metalică Aur . . . 72842265 }	102912799	102732265
4176731	{ 19639500 " Trate Aur . . . 29890000 }	2078841	2017533
41118056	Argint și diverse monete	68967838	65912305
23581158	Portofoliu Român și Străin	27087353	27467661
11999990	{ *) Impr. contra ef. publice . . . 6422900 }	11999876	11999876
14316173	" " " " In cont curent 21044761 }	14896734	14896734
2943984	Fonduri publice	2910324	2910324
5671119	Efectele fondului de rezervă	5767518	5767518
574067	" " " " amortisarea imob. și material	602733	603207
843196	Imobili	857993	889227
84538877	Mobilier și Mașini de Imprimerie	81027957	81668582
59273591	Cheltueli de Administrațiune	19040228	22447720
317141728	Deposite libere	338150194	339312952
	Compturi de valori		
	PASIV		
12000000	Capital	12000000	12000000
19771835	Fond de rezervă	21291642	21291642
2946244	Fondul amortisării imobilelor și material	3158004	3158004
171266650	Bilete de Bancă în circulațiune	215458160	217344910
1182890	Dobânzi și beneficii diverse	1294014	1354490
84538877	Deposite de retras	81027957	81668582
25435232	Compturi curiași	3920417	2495324
317141728		338150194	339312952

Scomptul 5%

*) Dobânda 5%

Crema Aphrodite

neestricăcioasă și fără unsoare vindecă în câteva zile cu siguranță pistrui, cosurile, roseata mânelor și obrazului, arsura de soare, și face pielea netedă ca catifeană. Acest medicament recomandat de toți medicii, vindecă mai sigur decât orice alifie opăreală, căci nu produce coșuri (comedo).

Săpunul de Aphrodite

face fața fragedă, plăcută și tânără; femeile mai în vârstă încă îl întrebuințează împreună cu crema, pentru că întinereste.

Un borcan de Crema Aphrodite 1 cor., un borcan mare 2 cor., un borcan de probă 70 de bani. — Săpunul de cremă Aphrodite 1 coroană. — Pudră (în 3 culori) cu sau fără grăsime 1 coroană, cutie mare 2 coroane.

Spiritul pentru păr AL LUI BASCH e medicament sigur contra căderii părului și mătreții; costă 2 cor., o sticlă de probă 1 cor.

Syr nervinus comp. „BASCH“

e cel mai bun mijloc contra tuturor boalelor de nervi: contra durerii de cap neuralgice, slăbiciunii de nervi, oboselii, insomniei etc.; contra boalelor de sânge și de oase: a anemiei, clorosei, rachitismului (boala englezească) etc.; contra boalelor de inimă și scrofulei.

E probat de foarte bun la reconvalescență.

O sticlă 2 coroană.

Antisutin Basch e leac probat contra asurdității mâinilor și picioarelor. O sticlă 1 coroană.

Esența gastrică a lui Basch e leac sigur contra lipsei de apetit, contra durerii de stomach, contra coliciei, întrebuințată împreună cu praful lui Basch începe să dărească stomachul, conține rășină; e bun după mâncare ori bătură multă. La boala mai îndelungată să poată folosi pilulele curățitoare de sânge ale lui Basch.

1 sticlă de esență 1-20 cor., 1 sticlă mare 3 cor., 1 cutie de praf 1 cor., — 1 cutie de pilule 1 cor., 7 cutie 6 cor.

Sirupul de sulfoquaiacol al lui Basch, singur el ajută la tuse, reușeală, la boala de piept și de plămâni, contra tusei măgărești, la junghieri în coaste, la năduf etc. Acest sirup face să crească greutatea trupului, vindecă tusea, scurpatul și ascăderea de noapte. Pe lângă sirup ajută foarte mult **CEAIUL DE PIEPT ALUI BASCH**.

1 sticlă de sirup 2 cor. Mai mult de 4 sticle se trimite franco. 1 cutie de ceai 1 cor., 1/2 de cutie 50 fl.

Spiritul lui Basch contra reumatismului și podagrei; e indispensabil economilor, păduracilor, turistilor etc. după e încordare prea mare; el vindecă foarte repede junghierile din mâni și din picioare, durerea de mijloc, umflăturile etc.

1 sticlă 1 coroană, 1 sticlă mare 2 coroane.

Praful de vite

al farmacistului Basch e de recomandat tuturor economilor pentru tusea și umflăturile gâtului la cai; la vite cornute, porci și oi pentru curățire și poftă de mâncare. Întărește, ajută mistuirea și împiedică să se umfle. Vachie dau lapte mai bun și mai mult după el.

1 cutie 70 fleri; 11 cutii 7 coroane, franco.

Restituțiun-fluidul lui Basch e bun la boala calilor și vacilor contra podagriei, umflăturii vinelor, umflăturilor etc. E de recomandat să se frece calii și boii după muncă multă cu acest fluid, vestit, căci astfel își recâștiga prețurile și devin sprinteni.

1 sticlă 2 coroane, sticlă de probă 1 coroană.

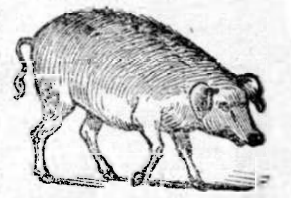
Prav de vaci

face să crească poftă de mâncare și curăță sângele. E eschis să dea vaca lapte albastru ori cu sânge, nici nu să umfle vaca. E de lipsă la schimbare de nutreț. 1 cutie 1 cor.; 1/2 de cutie 60 bani. La cumpărători mai mari rabat.

Praful de porci e cel mai bun de îngrășat porci, până la 250 de chile. Acesta împreună cu

PICĂTURILE PENTRU PORCI alui Basch îi păzesc de boala.

1 cutie de praf 70 de bani, 11 cutii 7 cor. franco. — 1 sticlă de picături de porci 70 fleri, 12 sticle 6 cor. franco; 50 de sticle 20 coroane.

Toate preparatele au marca ingerului.

Comandele de peste 6 cor. le trimite franco

farmacistul **Basch Ede** „La Inger“

NAGYBECSKEREK, GABNA-TÉR.

S lănuță, unsoare și tot felul de articole de pe cârnătorie pe lângă prețurile cele mai avantajoase se poate căpăta zilnic în băcănia lui **Garay Károly** Arad, piața Boczkó nr. 9.

Inainte de a cumpăra cafea, vă rog faceți o probă de cumpărare de **cafeaua prăgită de Palermo**

ce atât pentru cafeaua cu lapte, precum și pentru cea neagră e ceva fenomenal de fină, gustul și mirosul e neîntrecut, nevătămătoare pentru nervi și pe lângă toate acestea e foarte spornică și bogată. În toată săptămâna prăjire proaspătă de două-ori; împachetare de 1/4 și 1/2 klgr. se poate căpăta exclusiv

la băcănia lui

Dürr Gusztáv ARAD

vis-à-vis cu primăria orașului.

Feriți-vă de commis-voiajuri. Fie-care pachet e provăzut cu numele firmei mele și cu sigilul meu de cusutor.

Cele mai fine și mai elegante haine pentru bărbați, copii

și cel mai potrivit și cel mai ieftin izvor de cumpărare pentru ori-ce îmbrăcăminte se află la

Moskovitz Zsigmond

Arad, Edificiul teatrului

unde e asortiment bogat și cel mai bun croi.

Trag atențiunea binevoitoare a P. T. preoți, precum dnilor teologi și pedagogi asupra îmbrăcămintelor

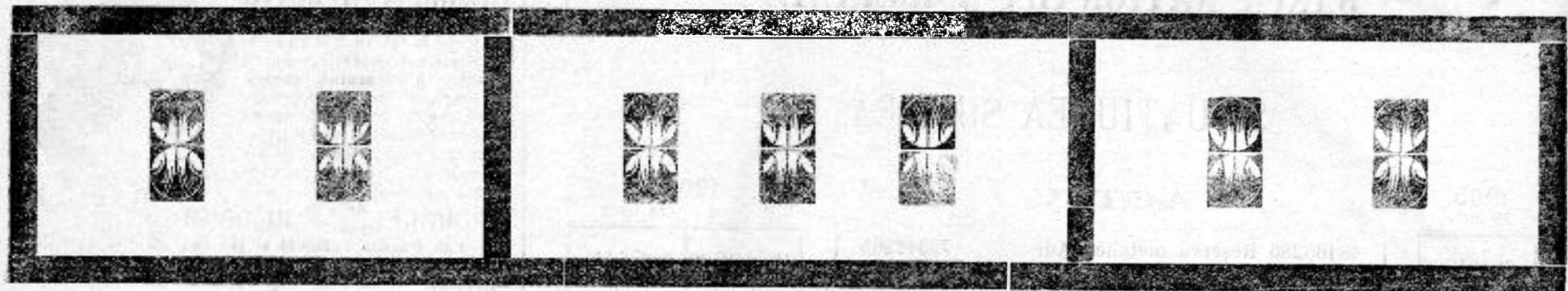
„Șaguna“

făcut de mine, ce se poate cumpăra exclusiv numai la mine, precum și redingate și veste preoțești.

Ori-ce îmbrăcăminte cumpărată dela mine, se străformă după măsura corpului fără nici o plată.

Telefon-nr. pentru orași și comitat: 534. Întrebuințarea telefonului pentru P. T. public e gratuită.

Comande din provincie se efectuează momentan.

Alianța Măestrilor de Mobile din Arad

vis-à-vis cu ușa principală a teatrului.

Recomandă bogatul magazin de mobila cea mai modernă, lucrata exclusiv de maeștrii aradani

**MARE ASORTIMENT DE PERDELE,
DIFERITE COVOARE ȘI COUVERTURI.**

din scopul nostru a aduce în contact direct publicul cu maeștrii, punem la dispoziția onorabilului public.

Mobila cea mai bună cu prețurile cele mai favorabile!

Cu planuri servim gratuit.

Atragem atențiunea publicului asupra magazinului nostru principal din calea Archiducelu
losif No. 11. pe care îl ținem numai până în 1-a August.

Protejarea onor. public o cere:

Az Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkezete

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

Splendida luminație seara până la ora 11.

